

F. Engels Brentano contra Marx

www.MinisterieVanPropaganda.org

Naar aanleiding van de vermeende falsificatie van een citaat. Geschiedenis van de kwestie en documenten.

De voortdurend herhaalde verklaring van de heer Brentano, dat de wetgeving over arbeidsbescherming voor arbeiders en tevens de organisaties van vakverenigingen de situatie van de arbeidersklasse helpen verbeteren, is in geen geval een vinding van hemzelf. Marx en ik hebben in onze werken, vanaf *De toestand van de arbeidersklasse in Engeland* en van *De armoede van de filosofie* tot en met *Het Kapitaal* en veel van mijn latere werken, honderden malen hierover gesproken, maar met een grote slag om de arm. Ten eerste beperkt de gunstige invloed van het verzet van de vakverenigingen zich tot de perioden van middelmatige en hoge conjunctuur; in perioden van stagnatie en crisis laten ze het overal afweten; de bewering van de heer Brentano, dat zij ‘in staat zijn de fatale werking van het reserveleger te verlammen’, is een lachwekkende vorm van opschepperij. En ten tweede, — om maar te zwijgen van de overige, minder belangrijke beperkingen, — nemen noch de wetgeving met betrekking tot de arbeidsbescherming, noch het verzet van de vakverenigingen dat wezenlijke element weg, dat verdwijnen moet: de kapitalistische verhoudingen, die voortdurend opnieuw de tegenstelling oproepen tussen de klasse der kapitalisten en de klasse der loonarbeiders. De massa van loonarbeiders is voor het leven gedoemd tot loonarbeid, de kloof tussen hen en de kapitalisten wordt steeds dieper en wijder naarmate de hedendaagse zware industrie alle productietakken beheerst. Maar aangezien de heer Brentano de loonslaaf wil maken tot een *tevreden* loonslaaf, is hij gedwongen een tot kolossale proporties opgeblazen beeld te geven van de gunstige invloed van de arbeidsbescherming, de weerstand van de vakbonden, de kneuterige sociale wetgeving enz.; en aangezien wij in de gelegenheid zijn om tegenover deze overdrijvingen klare feiten te stellen, maakt hij zich kwaad.

Vertaald uit het Duits